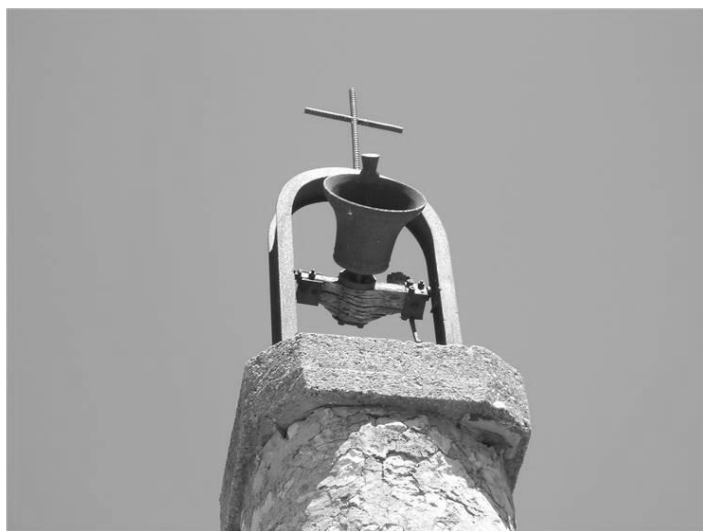

Waarom alles uit je handen laten vallen om te bidden?

'Misschien ken je dat magnifieke boek van Umberto Eco: *De naam van de roos*. Of misschien heb je de film weleens gezien. Dat boek gaat eigenlijk over heel veel, er zitten allerlei lagen in, maar centraal in het boek, dat is wel duidelijk, staat een klooster. Een Middeleeuws klooster. En het boek heeft dan ook de indeling van de tijd in het klooster. Er staat niet: 'Hoofdstuk 1', 'Hoofdstuk 2', 'Hoofdstuk 3', nee, het boek volgt de getijden in het klooster: de metten, zo rond 3 uur 's nachts, dan de lauden, tussen 5 en 6 uur 's morgens, dan de priem, rond half 8, dan de terts, tegen 9 uur, dan de sext, dat is 12 uur 's middags, dan de noon, zo rond 3 uur 's middags, de vespers rond half 5 en de completen om 6 uur. En rond 7 uur gaan de monniken dan naar bed. De gebedsbijeenkomsten van de monniken, die bepalen de tijd in het klooster, en die bepalen ook het boek. En hoe gaat het dan in een klooster?

Als de bel luidt, dan laat je als monnik alles uit je handen vallen, want het gebed, dat heeft de aller-, allerhoogste prioriteit. En feitelijk gaat het daarover ook in het bijbelgedeelte wat we lezen. Jezus zegt: 'Waak en bid, opdat u niet in verzoeking komt.' Zelfs al betekent dat een strijd tegen de slaap, een strijd tegen je eigen lichaam, 'het vlees is zwak', geef die prioriteit aan het gebed! Waarom legt Jezus daar zó de nadruk op? Waarom doet Hij dat, hier, in Gethsemane, maar ook op andere plaatsen, om te volharden in het gebed, om zóveel belang te hechten aan het bidden? Dat is de vraag op deze Biddag voor gewas en arbeid, en met u wil ik in de tekst kijken naar drie antwoorden op die vraag. Waarom prioriteit geven aan het gebed?

1. Omdat Jezus Zélf prioriteit geeft aan gebed

Het eerste antwoord, dat is: omdat Jezus Zélf er prioriteit aan geeft. Op verschillende plaatsen in het Evangelie lezen we dat Jezus de eenzaamheid opzoekt om in stilte te bidden. Ook al heeft Hij het druk, ook al is er nog zoveel te doen, Hij neemt de ruimte, Hij neemt de tijd, Hij zoekt de stilte om alleen te zijn met Zijn Vader. En zéker op dit moment, nu Hij weet dat Zijn lijden en sterven voor de deur staan, nu wil Hij zéker rust zoeken voor gebed. Diep ontroerend wordt het ons beschreven, hoe de Verlosser, de Heer van deze wereld, de Zoon van God bang wordt. Doodsbang. Mattheüs schrijft in vers 37: 'En Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met Zich mee en begon bedroefd en zeer angstig te worden.' En Zelf zegt Jezus dan: 'Mijn ziel is zeer bedroefd, tot de dood toe...' Jezus is doodsbang. Echt doodsbang. Denk nooit dat Jezus het allemaal wel rustig aankon, omdat Hij toch de Zoon van God was. Nee: 'Mijn ziel is zeer bedroefd, tot de dood toe...' Het volle gewicht van het lijden drukt hier op de Heiland. En ik hoop dat we dat in deze lijdenstijd tot ons door laten dringen. Dat het nóóit voor ons iets vanzelfsprekends wordt: 'Ja, Jezus is voor onze zonden gestorven, nou ja, oké, dat weet je dan...' Het is werkelijk onvoorstelbaar, de strijd die Jezus hier voert tegen de

verleiding om af te zien van het lijden. De verzoeking om een andere weg te kiezen. Hij, de Zoon van God, die zózeer verbonden is met de Vader, Hij worstelt om Zijn eigen wil op één lijn te houden met de wil van de Vader. Vers 39: 'Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan. Maar niet zoals Ik wil, maar zoals U wilt.' In het gebed van Jezus vindt die geestelijke afstemming met de Vader plaats. Jezus is éénswillend met de Vader, Zijn wil is te doen wat Zijn Vader wil, maar Hij heeft wel heel erg hard het gebed nodig om op diezelfde lijn met Zijn Vader te blijven. Om ten volle de wil van Zijn Vader te volgen, helemaal, van binnenuit, met Zijn hele hart.

En als de Zoon van God daarvoor nu al het gebed nodig heeft, om op diezelfde lijn te kunnen blijven met Zijn Vader, zouden wij dan kunnen denken dat we het zonder gebed wel afkunnen? Als we zien hoezeer Jezus prioriteit geeft aan het gebed, geldt dat dan voor ons niet nog tien keer sterker, of misschien wel honderd keer, dat we dat nodig hebben, om steeds onze antenne weer af te stemmen op de grote Zender?

Jezus geeft ons Zijn voorbeeld, het voorbeeld van Zijn eigen leven. Om goed afgestemd te blijven op God, hebben we het gebed nodig. Keihard nodig! Dat is het eerste.

2. Omdat het gebed je weerbaar maakt tegenover de satan

En dan het tweede. Waarom is het zo belangrijk om prioriteit te geven aan het gebed? Omdat het gebed je weerbaar maakt tegenover de satan. 'Waak en bid, opdat u niet in verzoeking komt.' Welke verzoeking bedoelt Jezus? Nou, Hij grijpt hier terug op zijn waarschuwing, een paar verzen eerder: 'Jullie zullen allemaal aanstoot aan Mij nemen. Jullie zullen Mij allemaal in de steek laten. En Petrus: jij zult driemaal zeggen dat je Mij niet kent.' Altijd is er de verzoeking van de satan, om Jezus in de steek te laten, om God de rug toe te keren. Dat kan heel bewust, dat je je afkeert van je geloof. Maar het kan ook heel sluipend, heel geleidelijk, dat je langzaam maar zeker afglijdt. Als je om je heen kijkt, hier in Rotterdam, in Nederland, dan zie je mensen die geloven, die bewust met God leven. Je ziet mensen die tot geloof gekomen zijn. En je ziet ook het omgekeerde: mensen die de christelijke wereld achter zich gelaten hebben. Sommigen hebben heel bewust, met een klap, de deur van de kerk achter zich dichtgegooid. Maar bij de meesten is het heel geleidelijk aan gegaan. Dan begint het met eens een keertje uitslapen op zondag. Bijbellezen raakt een beetje in de slof. En vooral: persoonlijk bidden, daar komt niet meer van. Zo raak je steeds verder van huis. Langzaam, ongemerkt. 'Waak en bid', zegt Jezus. Wees waakzaam! Want één ding: de duivel is altijd waakzaam! Die slaapt nooit! En die heeft het meteen door, als wij verslapen. Als we andere dingen voorrang geven. 'Ja, ik zit nou in zo'n drukke tijd. Even afstand! Even niet teveel bezig zijn met dat geloof. Dat komt wel weer! Bidden, daar heb ik nu de rust niet voor.'

Maar voordat je het weet neemt de satan je mee, weg van God, weg van Jezus. De discipelen, ze vallen in slaap. In slaap! Terwijl hun Meester de allerzwaarste momenten meemaakt van heel Zijn leven op aarde! Ze slapen! Hoe is het in de wereld mogelijk! En dat niet één keer! Niet twee keer! Nee, tot drie keer toe vindt Jezus Zijn beste vrienden in slaap! 'Want', staat er dan, 'hun ogen waren zwaar geworden.' Normaal gingen ze rustig een hele nacht vissen, ze bleven gerust een hele nacht wakker. Geen enkel probleem. Maar hier, in deze nacht, in de Hof van Gethsemane, lukt het niet. 'Hun ogen waren zwaar geworden.' De duivel kan het je ontzettend moeilijk maken. Dat moet je niet onderschatten! Ik weet niet of je weleens vast. Dat je een dag niet eet, of een maaltijd overslaat. Dat is heel bijbels, vasten. Bijvoorbeeld als je voor een moeilijke beslissing staat. Moet ik die kant op, of die kant? Of als je te maken hebt met geestelijke strijd. In de Bijbel, in het Oude en het Nieuwe Testament, zien we dan dat mensen gaan vasten, als teken van verootmoediging voor God. Van diepe nederigheid: 'Here, we verwachten het van U!' Nou, als je weleens vast, dan zul je misschien wel dezelfde ervaring hebben als ik. Normaal kun je er best tegen om niet zoveel te eten, maar als je vast, wat heb je dan een enorme trek! Veel meer dan normaal.

Hier, die discipelen, die kunnen normaal prima tegen een nachtje niet slapen. Maar juist als het erop áánkomt, kunnen ze hun ogen niet openhouden. Dat is nou de aanvechting! De duivel vindt het niet leuk als jij trouw bent aan God. Hij probeert van alles, om je weg te trekken bij de Here Jezus. En daar heeft hij heel wat middeltjes voor. Grote drukte in je werk. In je gezin. Carrièreperspectieven. Een leuke man, een leuke vrouw, die je het hoofd op hol brengt, terwijl je weet dat het niet kan. Games die je in beslag nemen, social media, hobby's die uit de hand lopen. Dat zeggen we toch weleens: 'Het is een uit de hand gelopen hobby.' Maar waarom loopt een hobby uit de hand? Het kan van alles zijn, waardoor Jezus uit beeld verdwijnt. Bij God vandaan raken, daar hoeft je geen moeite voor te doen. Dat gaat vanzelf. Automatisch. Maar dicht bij God blijven, dat vraagt inspanning. Dat vraagt gebed. 'Waak en bid, opdat u niet in verzoeking komt.'

Vandaag bidden we voor het gewas, voor de oogst, voor alles wat groeit en bloeit. En we bidden voor onze arbeid. Voor alles wat we mogen doen. Betaald of onbetaald. En je kunt je afvragen: 'Als je daar nou níét voor bidt, zou er dan minder koren groeien op de velden? En zou ik mijn werk minder goed doen, zou mijn studie minder goed gaan als ik niet hier vanavond in de Rehobothkerk zou zitten of mee zou kijken? Maakt het nou zoveel verschil?' Nou weet je, God is zó genadig, dat Hij ook zonder onze gebeden een oogst geeft. En kracht om te werken. Maar als wij niet bidden, dan raakt de band met Hem wel losser. En dan kan dat werk weleens een heel andere uitwerking op ons gaan krijgen. Ook zonder Jezus kun je succes hebben, op school, of in je werk, of met je zaak. Maar als je succes hebt, en je leidt geen biddend leven, dan loop je een groot risico om trots te worden, zelfingenomen, hoogmoedig. 'Kijk eens? Dat heb ik toch maar mooi voor elkaar gekregen?' Als je geen prioriteit geeft aan God, en aan het gebed, dan kan je succes je meeslepen, en dan dénk je dat het succes je meesleept naar de top, maar voor je het weet sleept het succes je mee, de afgrond in. Dan gaat het o zo goed met de zaak. Maar hoe is het met je ziel? En hoe is het met je relaties?

Ook zonder gebed kun je aan het werk zijn, ook zonder God kun je je leven leven. Maar als het dan tegenzit? Als je de éne klap na de andere krijgt? De kans is groot dat je verbitterd raakt.

Opstandig. Boos. Of dat je vertwijfeld geen uitweg meer ziet, dat je wanhopig wordt.

Altijd als ons gebedsleven verslapt, ligt de duivel op de loer om ons bij God vandaan te trekken. En misschien staat er dan ook nog wel koren op de velden, en misschien gaat het ook nog wel goed met ons werk, maar wijzelf staan niet meer goed in ons werk. Biddag, dat wil zeggen: opnieuw leren dat we afhankelijk zijn van God. Beleven, en ook sámen beleven, belijden, erkennen, dat we God nodig hebben. Samen waakzaam blijven, en de duivel geen kans geven om binnen te sluipen. Biddag, dat is een protest tegen de vanzelfsprekendheid. De vanzelfsprekendheid van de oogst. De vanzelfsprekendheid van ons voedsel. De vanzelfsprekendheid van ons werk. De Biddag maakt ons weer verwonderd, en samen erkennen we: 'Heer, wij zijn volledig van U afhankelijk.'

3. Omdat het later misschien niet meer kan

Dat is het tweede. Waarom prioriteit geven aan het gebed? (1) Omdat Jezus ons dat Zelf laat zien. (2) Omdat gebed ons weerbaar maakt tegen de satan. En dan (3): Jezus vraagt ons om prioriteit te geven aan het gebed, omdat het later misschien niet meer kan.

In vers 45 zegt Jezus: 'Slaap nu maar verder en rust; zie, het uur is nabijgekomen dat de Zoon des mensen overgeleverd wordt in de handen van zondaars.' De opdracht om te waken wordt ingetrokken. Nu is de gebedssteun van de discipelen niet meer nodig. Jezus heeft nu Zijn strijd gestreden. Hij heeft dat alleen moeten doen. Helemaal alleen. Niemand die Hem steunde. En dat valt nu niet meer goed te maken. De kans om mee te bidden is voorbij.

En daar, in de verte, komen de soldaten aan. Er is nu geen tijd meer om te bidden om kracht, om trouw te blijven aan Jezus, om niet in verzoeking te komen. Geen tijd meer. En helaas: alle discipelen zullen bezwijken. Ze vluchten allemaal een kant op. Zo kan het dus gaan. Je had de kans om te bidden. Maar je deed het niet. En toen was je kans verkeken. Je zit 's morgens aan je ontbijt. En je leest je appjes, je werkt al je socials bij, of je leest je krantje. En je denkt: 'Ja, straks ga ik nog bidden, voor ik naar mijn werk ga.' Maar opeens kijk je op de klok. 'Ho! Is het al zó laat! Rennen!' Wég kans om te bidden.

Bidden moet je nooit uitstellen. Want altijd komen er dingen langs die je eerst nog even wilt doen. Je appjes, je mail, noem maar op. 'Eerst nog even zus, eerst nog even zo.' Maar of je dan nog de kans krijgt...? Als de bel gaat, gaan de monniken bidden. Die bel gaat ook in jouw leven. De vraag is of je 'm hoort, en wat je ermee doet!

Jezus Zélf geeft hier alle prioriteit aan het gebed, dat is wat we in het eerste antwoord zagen. En misschien dacht je toen wel even: 'Ja, maar Jezus staat hier wél voor Zijn dood. Als ik zou weten dat ik ga sterven, ja, natuurlijk, dan zou ik ook prioriteit geven aan het gebed. Want dan weet je dat je voor God komt.'

Dat is ook zo! Maar wie van ons weet wanneer we sterven? Misschien is die ontmoeting al heel dichtbij! Dat weet je toch niet? Jezus zegt: 'Waak en bid!' Wees waakzaam! Zorg dat je niet verslapt, dat je niet de boel maar een beetje de boel laat in je geloof. 'Waak en bid!' Blijf dicht bij God, en zorg dat je er altijd klaar voor bent om Hem te ontmoeten. Je weet niet of je nog een kans krijgt.

Ik las een verhaal over een dorp in Afrika, waar de meeste bewoners christen waren geworden. Ze waren pas gelovig, en heel serieus. En wat deden die bewoners? Ieder had zo een plekje, een eigen plekje, ergens buiten het dorp, in de eenzaamheid. En elke dag zochten de bewoners hun eigen plekje op om te bidden. Vanuit dat dorp liepen allemaal paadjes allerlei kanten op. Paadjes naar al die gebedsplaatsen. Gebedspaadjes. En soms gebeurde het weleens, dat op één van die paadjes gras ging groeien. Dan was het duidelijk: bij één van de dorpelingen kwam het er niet meer van, om te bidden. En omdat die dorpelingen van elkaar hielden, wilden ze elkaar bemoedigen op de weg met God. Wat zeiden ze dan tegen zo iemand: 'Broeder, zuster, er groeit gras op je pad...'

Ik vind dat een mooi verhaal, omdat het laat zien dat je ook elkáár kunt helpen om waakzaam te blijven, en om te blijven bidden. In de NBG-vertaling van 1951 en ook in de oude Statenvertaling kun je dat ook nog zien, dat Jezus het niet heeft tegen individuele discipelen, maar dat Hij hen aanspreekt als groep: 'WaakT en bidT', dat zijn meervoudsvormen. We hebben elkáár gekregen, en daarom is het ook zo mooi dat we vanavond sámen bidden. Op deze Biddag hebben we, net als die monniken in het klooster, even alles uit onze handen laten vallen, om prioriteit te geven aan het gebed. En vanuit deze Biddag mag die prioriteit opnieuw ons leven doortrekken. Want bidden is te belangrijk om te verwaarlozen. Bidden: laat er geen gras over groeien! Amen.